

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Moniky Javorové ve věci žalobce **P. L.**, v řízení zastoupeného Ing. Z. U., daňovým poradcem se sídlem J., J., proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství** se sídlem Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1.10.2013 č.j. 22615/13/5000-14301-706385, ve věci daně z přidané hodnoty,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

A.

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzena rozhodnutí Finančního úřadu v Kopřivnici ze dne 19.10.2012 č.j. 116905/12/376922802425 a č.j. 116906/12/376922802425, jimiž byla žalobci doměřena daň z přidané hodnoty za říjen a listopad 2010 ve výši 0,- Kč.

Žalobce namítá, že se stal obětí podvodu jednatele společnosti KOROSTENSKI s.r.o. R. N., jehož úmyslem nikdy nebylo získat zboží za jakékoli protiplnění. Má za to, že:

- 1) je-li plněno v důsledku trestného jednání pachatele – třetí osoby, nelze to přičítat k tíži poškozeného daňového subjektu. Chybí-li tak v majetku daňového subjektu konkrétní majetek v důsledku trestné činnosti třetí osoby, nelze to považovat za dodání zboží. Získání zboží podvodem činí dle žalobce z osoby, která se podvodu dopustila, pouhého detentora ve zlé víře. Odkazuje se přitom na rozhodnutí soudního dvora Evropských společenství ve věci sp. zn. C-435/03 *British American Tobacco International*¹⁾. Žalobcův projev vůle byl totiž učiněn v omylu, který byl R. N. úmyslně vyvolán;
- 2) daňové orgány měly vyčkat výsledků trestního řízení vedeného o předmětné transakci vůči R. N. pro trestný čin podvodu (v současné době vedeno Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 77 T 5/2012). Posouzení, zda se jedná o trestný čin, má podle žalobce charakter předběžné otázky ve smyslu § 92 odst. 2 zák. č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „d.ř.“).

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. K jednotlivým žalobním bodům uvádí:

- 1) klíčovou je otázka, zda ve smyslu § 13 odst. 1 zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“), došlo k dodání zboží. Žalobce prokazatelně předal dobrovolně zboží (nákladní vozidla) spolukontrahentovi žalobcem uzavřených kupních smluv – společnosti KOROSTENSKI s.r.o. Tím umožnil této společnosti nakládat se zbožím jako vlastník, jak k naplnění čl. 14 odst. 2 Směrnice Rady č. 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „Nová šestá směrnice“) vyžaduje rozsudek Soudního dvora Evropských společenství ze dne 8.2.1990 ve věci sp. zn. C-320/88, *Shipping and Forwarding Enterprise Safe BV*²⁾. V souvislosti s nezaplacením kupní ceny nelze přitom hovořit přímo o krádeži ve smyslu rozhodnutí ve věci C-435/03;
- 2) uvedené trestní řízení nebylo dodnes skončeno, avšak ani v případě pravomocného odsuzujícího rozsudku by nemohlo dojít ke změně právního názoru žalovaného na věc – proto též nebylo na výsledky trestního řízení vyčkáváno.

B.

Na majetek žalobce byl 12.5.2015 prohlášen konkurz, čímž bylo řízení dle § 263 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „ins. zák.“), přerušeno. Insolvenční správce ani na výzvu soudu návrh na pokračování v řízení podle § 264 odst. 1 ins. zák. nepodal. Následně však návrh na pokračování v řízení podal podle § 264 odst. 2 ins. zák. žalobce podáním doručeným soudu 14.12.2015, proto soud podle tohoto ustanovení v řízení pokračoval, a to s žalobcem (úpadcem), nikoli s insolvenčním správcem.

C.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

¹⁾ rozhodnutí Soudního dvora Evropských společenství jsou dostupná na <http://curia.europa.eu>

²⁾ vykládající obsahově totožné ustanovení čl. 5 odst. 1 předcházející Směrnice č. 77/388/EHS („staré šesté směrnice“)

Krajský soud předesílá, že Soudní dvůr Evropských společenství jasně vymezil pojem „dodání zboží“ pro účely daně z přidané hodnoty právě v rozsudku sp. zn. C-320/88 jako jakýkoli úkon hmotného majetku jednou osobou, který opravňuje druhou osobu skutečně nakládat s tímto majetkem, jakoby byla jeho vlastníkem (a to bez ohledu na to, jak upravuje převod vlastnického práva národní legislativa, tj. i v případě, že podle národní legislativy k převodu vlastnického práva nedošlo).

Tato zásada nebyla prolomena ani rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie ve věci sp. zn. C-435/03, v němž bylo akcentováno, že při krádeži nedochází k žádnému jednání či úkony první osoby, jímž by tato vyjádřila svou vůli umožnit druhé osobě nakládat s majetkem jako vlastním (proto se nemůže jednat o dodání zboží a předmět daně z přidané hodnoty).

Návodné pro posouzení věci je i další rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci sp. zn. C-330/95 Goldsmith Jewellers Ltd.¹⁾. V něm Soudní dvůr zdůraznil, že pro případ, že transakce nebyla završena, je na volbě členského státu, zda a za jakých podmínek umožní *vrácení* daně z přidané hodnoty, ve vztahu ke které *již daňová povinnost podle obecných pravidel příslušnému daňovému subjektu vznikla* (odst. 16), přičemž se jedná o výjimku z obecných pravidel (odst. 15).

Podle uvedené judikatury tak „pouhé“ nezaplacení ceny nemá vliv na primární daňovou povinnost k dani z přidané hodnoty, když tato primární daňová povinnost vzniká již převodem práva nakládat s věcí jako vlastník. Je dále na členském státu, zda (za naplnění dalších podmínek stanovených dříve starou, nyní novou šestou směrnicí) umožní vrácení dříve řádně vyměřené daně z přidané hodnoty v takových případech.

ZDPH ani jiný předpis práva České republiky vrácení daně z přidané hodnoty v takovém případě neumožňuje. Česká republika do ZDPH zakotvila možnost vrácení DPH jen v § 44 pro případ insolvence odběratele, a to při stanovení dalších přísných podmínek – tato úprava se na nyní posuzovaný případ nevztahuje.

Vrácení daně tedy podle práva České republiky nepřichází v posuzovaném případě do úvahy a stěžejní je tak posouzení otázky, zda vůbec došlo k primární daňové povinnosti, tj. k úkonu žalobce, jímž bylo společnosti KOROSTENSKI s.r.o. umožněno nakládat se zbožím jako vlastník.

Mezi účastníky není sporu o skutkovém stavu, tj. o tom, že žalobce dobrovolně dodal zboží společnosti KOROSTENSKI s.r.o., o čemž též účtoval ve svém účetnictví (sjednanou cenu společnosti KOROSTENSKI s.r.o. vyfakturoval). Tím umožnil o vlastní vůli této společnosti nakládat se zbožím jako vlastník, čímž došlo k uskutečnění zdanitelného plnění ve smyslu rozhodnutí Soudního dvora Evropských společenství ve věci sp. zn. C-320/88. Tato vůle žalobce nebyla determinována násilím, tísni či jiným nátlakem.

Pro úplnost podepsaný soud dodává, že jakkoli vyslovil v minulosti své pochyby o tom, zda takové jednání samo o sobě vede k závěru o uskutečnění zdanitelného plnění (konkrétně v rozsudku ze dne 25.1.2007 č.j. 22 Ca 97/2005-38),

byl ve svých názorech rázně usměrněn Nejvyšším správním soudem [rozsudkem ze dne 6.12.2007 č.j. 7 Afs 32/2007-79, Sb. NSS č. 1526/2008³⁾].

Krajský soud současně zdůrazňuje, že závěry rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci sp. zn. C-435/03 nelze bez dalšího vztahovat na jakoukoli činnost prohlášenou národním právem za trestnou. Je nutno rozlišovat mezi trestnou činností vylučující svobodnou vůli poškozeného [např. loupež dle § 173 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zák.“)] a trestnou činností, která vůli poškozeného nevylučuje (např. pletichy v insolvenčním řízení dle § 226 tr. zák.).

Trestný čin podvodu dle § 209 tr. zák. vůli poškozeného nejenže nevylučuje, ale naopak pojmově předpokládá, když pachatele trestá za ovlivnění této vůle uvedením v omyl, využitím omylu či zamlčením podstatných skutečností.

Podvod se tedy od loupeže či krádeže odlišuje m.j. tím, že vůle poškozeného tu byla (nebyla vyloučena), byla toliko ovlivněna omylem či zamlčením podstatných skutečností.

V nyní posuzovaném případě by tu tedy i v případě odsouzení jednatele společnosti KOROSTENSKI s.r.o. R. N. byl úkon žalobce umožňující společnosti KOROSTENSKI s.r.o. nakládat s věcí jako vlastník, což jediné je pro vznik žalobcovy daňové povinnosti rozhodné.

Pro úplnost soud dodává, že si je vědom skutečnosti, že Nejvyšší správní soud [např. v rozsudku ze dne 4.4.2013 č.j. 1 Afs 104/2012-45³⁾] i Soudní dvůr Evropských společenství [např. ve věci sp. zn. C-409/04 Teleos¹⁾] naznačují, že oběti podvodu by neměl být podvod na ní spáchaný k tíži. To však tato rozhodnutí vždy podmiňují skutečností, že oběť přijala veškerá opatření, která po ní lze spravedlivě požadovat, aby podvodu zabránila. To v nyní posuzované věci žalobce zjevně neučinil, pokud podle obsahu spisu v dodávkách pokračoval i poté, co mu nebyla cena za dodávky uskutečněné 4.10.2010 splatná 29.10.2010 zaplacená. Argumentaci, že by žalobce přijal veškerá opatření, která po něm lze spravedlivě požadovat, aby podvodu zabránil, přitom žalobce ani neučinil obsahem žalobních bodů.

Krajský soud proto uzavírá, že dodáním zboží společnosti KOROSTENSKI s.r.o. žalobce umožnil této společnosti nakládat se zbožím jako vlastník, čímž došlo ke vzniku žalobcovy daňové povinnosti dle § 13 odst. 1 ZDPH, přičemž možnost vrácení daně z přidané hodnoty pro případ podvodu odběratele české právo nezná.

Z tohoto důvodu také nebylo na místě vyčkávat výsledků trestního řízení vedeného vůči R. N., které navíc není dodnes skončeno. Otázka, zda se tato osoba vůči žalobci dopustila podvodu či nikoli, je totiž ve světle shora uvedených úvah a závěrů pro určení předmětné daňové povinnosti žalobce zcela nerozhodná.

³⁾ veškerá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na <http://www.nssoud.cz>

Vzhledem k doplňkové argumentaci žalobce k žalobnímu bodu 1) soud doplňuje, že neshledal ani porušení zásady neutrality daně z přidané hodnoty, když žalobce si při pořízení zboží uplatnil odpočet daně na vstupu a nyní, když sám o své vůli umožnil jinému nakládat se zbožím jako vlastník, je po něm tato daň (odpočtená mu dříve na vstupu) požadována na výstupu.

Žádný z žalobních bodů tedy nebyl shledán důvodným, a proto krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

D.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšný žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 19. ledna 2016

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu